

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Кафедра землевпорядного проектування

ЗАТВЕРДЖЕНО
Факультет землевпорядкування
15 травня 2025 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПРОЦЕДУРА Й ЕТАПИ КОНСОЛІДАЦІЇ ЗЕМЕЛЬ»**

Галузь знань G Інженерія, виробництво та будівництво
Спеціальність G18 Геодезія та землеустрій
Освітня програма Геодезія та землеустрій
Факультет землевпорядкування
Розробники: доценти, к.е.н., доценти Кустовська О.В., Колганова І.Г

Київ – 2025р.

Опис навчальної дисципліни: у сучасних умовах роздрібнене землеволодіння стає серйозною проблемою для ефективного використання земельних ресурсів. Процес консолідації земель спрямований на об'єднання дрібних і розрізнених земельних ділянок в більші, більш зручні та продуктивні масиви. Консолідація сприяє більш ефективному плануванню і управлінню сільськогосподарськими підприємствами.

Навчання дисципліни включає вивчення методології, змісту процедури і ключові етапи планування консолідації та повторне відведення земель; підходів і техніки перерозподілу власності; розробці плану консолідації земель, у тому числі знати способи його затвердження та прийняття; процедуру вести перемовини, знати тактику, міркування та комунікативні стратегії, які можна використовувати під час процесу планування перерозподілу та виконувати варіантне проектування та планування консолідації земель при просторовому проектуванні, усвідомлюючи індивідуальні та соціальні аспекти під час процесу консолідації земель.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
ОС		Магістр
Спеціальність		G18 Геодезія та землеустрій
Освітня програма		Геодезія та землеустрій
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид		Вибіркова (ВК2.2.)
Загальна кількість годин		90
Кількість кредитів ECTS		3
Кількість змістовних модулів		2
Форма контролю		Екзамен
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форми здобування вищої освіти		
	денна форма здобування вищої освіти	заочна форма здобування вищої освіти
Рік підготовки	2	-
Семестр	3	-
Лекційні заняття	10год.	-
Практичні заняття	20год.	-
Самостійна робота	60год.	-
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	3год.	-

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета дисципліни – забезпечити розуміння методології й ключових кроків етапу планування процесу консолідації земель, включаючи комунікації та перемовин на всіх етапах і процедурах консолідації земель.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати задачі прикладного, дослідницького та/або інноваційного характеру в сфері геодезії та землеустрою.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК03. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК02. Здатність критично осмислювати сучасні проблеми і перспективні напрями розвитку геодезії та землеустрою та суміжних галузей знань.

СК03. Здатність ефективно застосовувати теорії, принципи та технології математики, природничих, технічних, соціальних, економічних наук при розв'язанні комплексних задач геодезії та землеустрою.

СК04. Здатність здійснювати пошук необхідної інформації, обирати і застосовувати сучасні методи обробки, аналізу, оцінювання та оприлюднення даних, зокрема геопросторових, та метаданих при розв'язанні комплексних задач геодезії та землеустрою.

СК05. Здатність обґрунтовувати і оцінювати методи обстежень, вишукувань, випробувань, діагностики, моніторингу об'єктів геодезії та землеустрою.

СК06. Здатність розробляти і реалізовувати проекти у сфері геодезії та землеустрою, а також дотичних до неї міждисциплінарних напрямів із урахуванням технічних, економічних, соціальних, правових та екологічних аспектів.

СК07. Здатність організовувати діяльність та ефективно керувати складними та/або непередбачуваними робочими процесами у сфері геодезії та землеустрою.

Програмні результати навчання (ПРН):

РН03. Приймати ефективні рішення щодо розв'язання завдань прикладного, дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері геодезії та землеустрою, аналізувати альтернативи, будувати прогнози, оцінювати ризики, зокрема в умовах неповної та/або суперечливої інформації та неоднозначних вимог.

РН06. Співпрацювати із замовниками та виконавцями робіт та послуг, готувати тендерні пропозиції в сфері геодезії та землеустрою, укладати відповідні договори.

РН07. Обґрунтовувати вибір обладнання, технологій і процесів щодо управління виробництвом і проведення досліджень у сфері геодезії та землеустрою і суміжних галузях.

РН10. Захищати інтелектуальну власність, комерціалізувати результати науково-дослідної, винахідницької та проектної діяльності.

РН11. Виконувати комплексний аналіз і оцінювання стану об'єктів геодезії та землеустрою і оцінювати наслідки від запровадження практичних заходів.

РН12. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію у сфері геодезії та землеустрою до фахівців і нефаківців, зокрема до осіб, які навчаються.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назва змістовних модулів і тем	Кількість годин								
	тижні	Денна форма				Заочна форма			
		усього	у тому числі			усього	у тому числі		
			л	лаб	с.р.		л	лаб	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Модуль 1. Теоретичні аспекти та техніко-економічне обґрунтування (ТЕО) процедури й етапів консолідації земель									
Тема 1. Вступ та головні етапи процесу перерозподілу (перепланування). ТЕО консолідації земель.	1-3	21	2	4	15	-	-	-	-

Продовження таблиці

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Тема 2. Визнання та реєстрація законних прав власності. Перерозподіл земельних ділянок: головні підходи і техніки. Права третіх осіб у процесі планування перерозподілу.	4-6	21	2	4	15	-	-	-	-
Разом за змістовним модулем 1		42	4	8	30	2	-	-	-
Модуль 2. Практичні аспекти консолідації земель									
Тема 3. План переведення/консолідації земель : головні складові, затвердження та прийняття.	7-9	21	2	4	15	-	-	-	-
Тема 4. Перемовини: тактика, міркування та комунікативні стратегії.	10-12	21	2	4	15	-	-	-	-
Тема 5. Індивідуальні та соціальні поведінкові аспекти консолідації землі та шляхи подолання незацікавленості. Проблемні ситуації та механізми вирішення суперечок	13-15	6	2	4		-	-	-	-
Разом за змістовним модулем 2		48	6	12	30	-	-	-	-
Усього годин		90	10	20	60	-	-	-	-

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вступ та головні етапи процесу перерозподілу (перепланування). ТЕО консолідації земель.	2
2	Визнання та реєстрація законних прав власності. Перерозподіл земельних ділянок: головні підходи і техніки. Права третіх осіб у процесі планування перерозподілу.	2
3	План переведення/консолідації земель : головні складові, затвердження та прийняття.	2
4	Перемовини: тактика, міркування та комунікативні стратегії.	2
5	Індивідуальні та соціальні поведінкові аспекти консолідації землі та шляхи подолання незацікавленості. Проблемні ситуації та механізми вирішення суперечок	2
	Разом	10

4. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Аналіз земельних ресурсів для їх ефективного використання та існуючої структури земельних угідь	2
2	Оцінка придатності земель для різних видів сільськогосподарського використання	2
3	Проектування сільськогосподарських територій після консолідації	4
4	Планування інфраструктури після консолідації	4
5	Економічна оцінка заходів з консолідації земель. Оцінка вартості земельних угідь після консолідації	2
6	Оцінка соціальних аспектів консолідації земель	2
7	Юридичні аспекти консолідації земель	2
8	Аналіз екологічних наслідків консолідації земель	2
	Разом годин	20

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Процедура та головні етапи консолідації земель	15
2	Перерозподіл ділянок сільськогосподарського призначення (варіантність підходів і технік)	15
3	Процедура затвердження та прийняття плану консолідації земель	15
4	Проблемні ситуації та шляхи їх вирішення під час процедури консолідації земель	15
	Разом годин	60

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (лабораторні);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);

- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (виконання завдань);
- інші види-індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти (участь у студентському науковому гуртку Просторовий розвиток та інженерна інфраструктура території).
- Екзамен (атестаційний тест, що складається з 2 відкритих запитань – есе та 10 тестових запитань);
- Модульні тести (виконання модульних контрольних робіт №1 та №2 в кінці кожного змістовного модуля);
- Розрахункові та розрахунково-графічні роботи, як елемент виконання сімох лабораторних і чотирьох самостійних робіт;
- Захист лабораторних робіт №№2, 3, 6, 7;
- Опитування (усне та письмове) на лекційних заняттях 5-10хв. часу.

8. Оцінювання результатів навчання

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України».

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання (кількість балів)
1	2	3
Модуль1. Теоретичні аспекти та техніко-економічне обґрунтування (ТЕО) процедури й етапів консолідації земель		
Тема 1. Вступ та головні етапи процесу перерозподілу (перепланування). ТЕО консолідації земель		
Лабораторна робота 1. Аналіз земельних ресурсів для їх ефективного використання та існуючої структури земельних угідь	РН03, 07. Приймати ефективні рішення щодо розв’язання завдань прикладного, дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері геодезії та землеустрою, аналізувати альтернативи, будувати прогнози, оцінювати ризики, зокрема в умовах неповної та/або суперечливої інформації та неоднозначних вимог.	15
Лабораторна робота 2 Оцінка придатності земель для різних видів сільськогосподарського використання.	Обґрунтовувати вибір обладнання, технологій і процесів щодо управління виробництвом і проведення досліджень у сфері геодезії та землеустрою і суміжних галузях.	15
Самостійна робота 1. Процедура та головні етапи консолідації земель		10
Тема 2. Визнання та реєстрація законних прав власності. Перерозподіл земельних ділянок: головні підходи і техніки. Права третіх осіб у процесі планування перерозподілу		
Лабораторна робота 3. Проектування	РН06 та РН11. Співпрацювати із замовниками та виконавцями робіт та послуг,	15

сільськогосподарських територій після консолідації	готовити тендерні пропозиції в сфері геодезії та землеустрою, укласти відповідні договори.	
Лабораторна робота 4. Планування інфраструктури після консолідації	Виконувати комплексний аналіз і оцінювання стану об'єктів геодезії та землеустрою і оцінювати наслідки від запровадження практичних заходів.	15
Самостійна робота 2. Перерозподіл ділянок сільськогосподарського призначення (варіантність підходів і технік)		10
Модульна контрольна робота 1.		20
Всього за модулем 1.		100
Модуль 2. Практичні аспекти консолідації земель		
Тема 3. План переведення/консолідації земель : головні складові, затвердження та прийняття.		
Лабораторна робота 5. Економічна оцінка консолідаційних заходів. Оцінка вартості земельних угідь після консолідації	РН03, 10, 11. Приймати ефективні рішення щодо розв'язання завдань прикладного, дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері геодезії та землеустрою, аналізувати альтернативи, будувати прогнози, оцінювати ризики, зокрема в умовах неповної та/або суперечливої інформації та неоднозначних вимог. Захищати інтелектуальну власність, комерціалізувати результати науково-дослідної, винахідницької та проектної діяльності. Виконувати комплексний аналіз і оцінювання стану об'єктів геодезії та землеустрою і оцінювати наслідки від запровадження практичних заходів.	15
Лабораторна робота 6. Оцінка соціальних аспектів консолідації земель		15
Самостійна робота 3. Процедура затвердження та прийняття плану консолідації земель		10
Тема 4. Перемовини: тактика, міркування та комунікативні стратегії		
Лабораторна робота 7. Юридичні аспекти консолідації земель	РН10, 12. Захищати інтелектуальну власність, комерціалізувати результати науково-дослідної, винахідницької та проектної діяльності. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію у сфері геодезії та землеустрою до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.	15
Самостійна робота 4. Проблемні ситуації та шляхи їх вирішення під час процедури консолідації земель		10
Тема 5. Індивідуальні та соціальні поведінкові аспекти консолідації землі та шляхи подолання незацікавленості. Проблемні ситуації та механізми вирішення суперечок		
Лабораторна робота 8. Аналіз екологічних наслідків консолідації земель	РН07. Обґрунтовувати вибір обладнання, технологій і процесів щодо управління виробництвом і проведення досліджень у сфері геодезії та землеустрою і суміжних галузях.	15
Модульна контрольна робота 2.		20
Всього за модулем 2.		100

Навчальна робота	$(M1+M2)/2*0,7$	70
Залік		30
Всього за курс		100

8.2. Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90 – 100	Відмінно
74 – 89	Добре
60 – 73	Задовільно
0 – 59	Незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика дедлайнів та перескладання	що до та	Лабораторні й самостійні роботи, що здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Дозволяються перескладання модулів (модульних контрольних робіт та доопрацювання лабораторних робіт) відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (лікарняний, участь у студентських предметних олімпіадах, наукових конкурсах, круглих столах, що проходять на рівні факультету, університету, країни). Достатнім (мінімальна оцінка) вважаємо рівень, коли здобувач вищої освіти ОС Магістр розуміє головні положення навчальної дисципліни, може поверхнево аналізувати поставлені завдання, робити певні висновки; відповідь може бути правильною але недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину навчального матеріалу дисципліни; вміє застосовувати знання під час складання бізнес-планів та схем формування землекористувань, розв'язати розрахункові завдання за алгоритмом, користуватися додатковими літературними джерелами. Високим (максимальна оцінка) вважається рівень, коли здобувач вищої освіти ОС Магістр має системні, дієві знання, виявляє творчі здібності у навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні економічні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати завдання, самостійно здобувати і використовувати інформацію й навчальні матеріали; займається науково-дослідною роботою; творчо викладає навчальний матеріал дисципліни; розвиває свої здібності; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в різних нестандартних економічних умовах.
Політика академічної доброчесності	що до	Списування під час модульних контрольних робіт та екзамену заборонені (у т.ч. із використанням мобільних девайсів). Пояснюючі записки до виконання графічних (проектних) завдань, реферати повинні мати коректну текстову інформацію щодо виконання завдання практичної роботи та відповідні посилання на використані літературні джерела.
Політика	що до	Відвідування лекційних і лабораторних занять є обов'язковим.

відвідування	За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування, участь у студентських предметних олімпіадах, наукових конкурсах тощо) навчання може відбуватись індивідуально (в онлайн формі за погодженням із деканом факультету).
--------------	---

9. Навчально-методичне забезпечення:

Електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України e-Learn) – <https://elearn.nubip.edu.ua/mod/assign/view.php?id=548584>

Конспект лекцій та їх презентації (в електронному вигляді);

1. Навчальні посібники: 1 Йоахім Томас Землеустрій і консолідація земель на сільських територіях Німеччини. Ніжин: Видавець Лисенко М.М. URL: https://www.apd-ukraine.de/fileadmin/user_upload/Handbuch_zur_laendl._Bodenordnung_Thomas_UA.pdf

2. Євсюков Т., Томас Й. Німецький досвід консолідації земель і висновки для України – правові і практичні аспекти. URL: https://apd-ukraine.de/images/2022/BVVG/Brochure_Land_Consolidation/Brochure_on_Land_Consolidation_APD_FD_B_UA.pdf.

Методичні матеріали щодо вивчення дисципліни для здобувачів вищої освіти денної форми здобуття вищої освіти:

1. Кустовська О.В., Колганова І.Г. Процедура й етапи консолідації земель: методичні вказівки для вивчення дисципліни та виконання лабораторних робіт здобувачами ОС Магістр. К., 2025. 169с.

10. Рекомендовані джерела інформації:

1. Йоахім Томас Землеустрій і консолідація земель на сільських територіях Німеччини. Ніжин: Видавець Лисенко М.М. URL: https://www.apd-ukraine.de/fileadmin/user_upload/Handbuch_zur_laendl._Bodenordnung_Thomas_UA.pdf

2. Євсюков Т., Томас Й. Німецький досвід консолідації земель і висновки для України – правові і практичні аспекти. URL: https://apd-ukraine.de/images/2022/BVVG/Brochure_Land_Consolidation/Brochure_on_Land_Consolidation_APD_FDB_UA.pdf.

3. FAO. 2022a. European good practices on land banking. FAO study and recommendations. Budapest. <https://www.fao.org/3/cb8307en/cb8307en.pdf>

4. FAO. 2022b. Voluntary Guidelines on the Responsible Governance of Tenure of Land, Fisheries and Forests in the Context of National Food Security. First revision. Rome. <https://www.fao.org/3/i2801e/i2801e.pdf>

5. Hartvigsen, M., Mitic-Arsova, K., Gorgan, M., Georgievski, K. 2023. Lessons learned from the introduction of land consolidation in North Macedonia during 2014–2023. Budapest, FAO. <https://www.fao.org/3/cc7573en/cc7573en.pdf>

6. Hartvigsen, M. 2015. Experiences with land consolidation and land banking in Central and Eastern Europe after 1989. FAO Land Tenure Working Paper 26. Rome. <http://www.fao.org/3/a-i4352e.pdf>

7. UNESCO Institute for Statistics. 2015. International Standard Classification of Education. Fields of education and training 2013 (ISCED-F 2013) - Detailed field descriptions. UNESCO Institute for Statistics, Montreal, Canada. <http://dx.doi.org/10.15220/978-92-9189-179-5-en>

8. Veršinskas, T., Vidar, M., Hartvigsen, M., Mitic Arsova, K., van Holst, F. and Gorgan, M., 2020. Legal guide on land consolidation. Based on regulatory practices in Europe. FAO Legal Guide No. 3. Rome, FAO. <http://www.fao.org/3/ca9520en/ca9520en.pdf>

9. Novakovska I., Kustovska O. Economics of Land-Use and Land Management, Part 1: textbook. K., 2022. 430 p.

10. Land Management: in the conditions of advanced soil erosion [text] Textbook/

Kustovska O. V., Chumachenko A. M., Kharchuk N. S., Dubovik O. M. [by General edited by Kustovska O. V.]. Київ: ТОВ «ВПК «ЦЕНТРДРУК». 2019. 310с.

11. Про землеустрій: Закон України від від 22.05.2003 № 858-IV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/858-15>

12. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо планування використання земель: Закон України від 17.06.2020 (Набрання чинності, відбудеться 24.07.2021.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/711-20>

13. Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991 № 1576-XII. Редакція від 01.01.2016, підстава 835-19. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1576-12>

14. Про охорону земель: Закон України від 19.06.2003 № 962-IV, Редакція від 27.06.2015, підстава 497-19. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/962-15>

15. Про оцінку земель: Закон України від 11.12.2003 № 1378-IV. Редакція від 28.06.2015, підстава 222-19. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1378-15>

16. Земельний кодекс України від 25.10.2001 № 2768-III. Редакція від 03.04.2016, підстава 1012-19. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>

17. Oneshko S., Kustovska O., Yatsykovskyy B., Pashchuk L., Bulkot O., Chynchyk A. Digital transformation of public management of Ukraine's regional economy in the context of the Covid-19 pandemic: foreign experience, ukrainian realities. Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice, 3(44), 298–307. <https://doi.org/10.55643/fcaptp.3.44.2022.3781>

18. Verbivska L., Novikova I., Pashchuk L., Bulkot O., Kustovska O., Bannikova K. (2022) Strategies of economic development: micro, macro and mesoeconomic levels (the Ukrainian case). CALITATEA QUALITY Access to Success Vol. 24(192)/January 2023. P.352-559. <https://doi.org/10.47750/QAS/24.192.42>